

Sygn. akt II Ka 238/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 sierpnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie Wydział II Karny w składzie:

Przewodniczący: SSO Mariusz Sztore (spr.)

Sędziowie: SSO Grażyna Artymiak

SSO Dariusz Zrębiec

Protokolant: protokolant Patrycja Miazga

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Rzeszowie – Danuty Czarnoty

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 20 sierpnia 2015 r.

sprawy oskarżonego **A. P.** o przestępstwo z art. 158 § 1 kk

oskarżonego **T. B.** o przestępstwo z art. 159 kk

oskarżonego **Ł. O.** o przestępstwo z art. 159 kk

oskarżonego **A. K.** o przestępstwo z art. 158 § 1 kk

oskarżonego **D. O.** o przestępstwo z art. 158 § 1 kk

oskarżonego **T. O.** o przestępstwo z art. 158 § 1 kk

oskarżonego **M. S.** o przestępstwo z art. 158 § 1 kk

na skutek apelacji wniesionej przez obrońców oskarżonych

od wyroku Sądu Rejonowego w Rzeszowie

z dnia 24 listopada 2014 r., sygnatura akt X K 1517/12

I. **utrzymuje w mocy** zaskarżony wyrok,

II. **zwalnia** oskarżonych A. P., T. B., Ł. O., A. K., D. O., T. O., M. S. od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze, a wydatkami w tym zakresie **obciąża** Skarb Państwa.

SSO Dariusz Zrębiec SSO Mariusz Sztore SSO Grażyna Artymiak

Sygn. akt II Ka 238/15

UZASADNIENIE

Stosownie do treści art. 423 § 1a kpk w zw. z art. 457 § 2 kpk, wskutek wniosku obrońcy zakres uzasadnienia dotyczy oskarżonych Ł. O. i A. K..

Sąd Rejonowy w Rzeszowie wyrokiem z dnia 24 listopada 2014 r., sygn. akt X K 1517/12 uznał oskarżonego Ł. O. za winnego tego, że w dniu 26 sierpnia 2012r. około godziny 19.50 w K. P. woj. (...) używając niebezpiecznego przedmiotu to jest „palki drewnianej” wraz z A. K., K. S., S. W., T. B., M. S., A. P., R. K., T. O., D. O. oraz nieletnim ustalonym z imienia i nazwiska, brali udział we wspólnej bójce, podczas której uczestnicy zadając sobie uderzenia rękami i nogami narażali się na bezpośrednie niebezpieczeństwo ciężkiego uszkodzenia ciała, utraty życia lub nastąpienia skutku określonego w art. 156 § 1 kk lub 157 § 1 kk, przy czym na skutek tej bójki T. B. doznał obrażeń ciała w postaci urazu głowy z raną tłuczoną w okolicy podżuchwowej po stronie lewej, krwawienie tej okolicy, krwiak lewego policzka, rozerwanie tętnicy twarzowej lewej, które to obrażenia naruszyły czynności narządów jego ciała na okres poniżej dni siedmiu tj. popełnienia występku z art. 159 kk i za to na podstawie art. 159 kk skazał go na karę 1 (jeden) roku pozbawienia wolności.

Tym samym wyrokiem Sąd Rejonowy w Rzeszowie uznał oskarżonego A. K. za winnego tego, że w dniu 26 sierpnia 2012 r. około godziny 19.50 w K. P. woj. (...) wraz z Ł. O., K. S., S. W., T. B., M. S., A. P., R. K., T. O., D. O. oraz nieletnim ustalonym z imienia i nazwiska, brali udział we wspólnej bójce, podczas której uczestnicy zadając sobie uderzenia rękami i nogami narażali się na bezpośrednie niebezpieczeństwo ciężkiego uszkodzenia ciała, utraty życia lub nastąpienia skutku określonego w art. 156 § 1 kk lub 157 § 1 kk, przy czym na skutek tej bójki T. B. doznał obrażeń ciała w postaci urazu głowy z raną tłuczoną w okolicy podżuchwowej po stronie lewej, krwawienie tej okolicy, krwiak lewego policzka, rozerwanie tętnicy twarzowej lewej, które to obrażenia naruszyły czynności narządów jego ciała na okres poniżej dni siedmiu, tj. występku z art. 158 § 1 kk i za to na podstawie art. 158 § 1 kk skazał go na karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności.

Na mocy art. 69 § 1 kk i art. 70 § 2 kk warunkowo zawiesił wobec oskarżonego Ł. O. i na mocy art. 69 § 1 kk i art. 70 § 1 pkt 1 kk wobec oskarżonego A. K. wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności na okres próby 3 (trzech) lat.

Na mocy art. 73 § 2 kk oddał oskarżonego Ł. O. w okresie próby pod dozór kuratora.

Na mocy art. 624 § 1 kpk zwolnił oskarżonych Ł. O. i A. K. od ponoszenia kosztów sądowych, obciążając nimi Skarb Państwa.

Apelację od powyższego wyroku wniósł obrońca oskarżonych Ł. O. i A. K.. Zaskarżając wyrok w części, tj. pkt. V, XII i XIII (odnośnie oskarżonego Ł. O.) oraz w pkt. VI i XII (odnośnie A. K.) zarzucił mu:

- obrazę przepisów prawa materialnego, tj. art. 158 § 1 kk poprzez przyjęcie, iż oskarżony A. K. popełnił zarzucane mu przestępstwo udziału w bójce lub pobiciu, w którym naraża się człowieka na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo nastąpienia skutku określonego w art. 156 § 1 kk lub w art. 157 § 1 kk w sytuacji, gdy to oskarżony K. został zaatakowany przez osoby z „grupy” R. K., którzy wyciągnęli A. K. z samochodu i zaczęli kopać. Zachowanie oskarżonego K. w żadnym momencie zdarzenia nie stanowiło udziału w bójce, oskarżony nie był agresorem, lecz ofiarą;

- obrazę przepisów postępowania, tj. art. 4, 5 § 2 i 7 kpk poprzez dokonanie przez Sąd I instancji dowolnej oceny dowodów, w szczególności odmówienia wiarygodności zeznaniom świadka B. S. z tego tylko względu, iż świadek ten nie skorzystał z możliwości zgłoszenia faktu, że jest szantażowany przez oskarżonych organom powołanym do ścigania tego typu przestępstw;

- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, który miał wpływ na treść wyroku, polegający na przyjęciu, iż oskarżony A. K. brał udział w przedmiotowej bójce w sytuacji, gdy oskarżony ten, po przyjeździe na miejsce zdarzenia, został zaatakowany przez w/w osoby, którzy otworzyli drzwi samochodu, wyciągnęli oskarżonego i zaczęli kopać, po czym zawiadomiono policję. Zachowanie oskarżonego w żadnym momencie nie stanowiło udziału w bójce, A. K. nie był agresorem, ale ofiarą;

- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, który miał wpływ na treść wyroku, polegający na przyjęciu, iż oskarżony Ł. O. brał udział w przedmiotowej bójce, a ponadto, przybywając wraz ze S. W. na działkę,

gdzie przebywali T. O., D. O., M. S., R. K., A. P. oraz K. O. „nie mieli zamiaru wyjaśniać sytuacji z drogi, lecz dążyli do konfrontacji z mężczyznami przygotowującymi ognisko” w sytuacji, gdy to oskarżony O. został zaatakowany przez w/w osoby, przewrócony i kopnięty, po czym wezwał policję, zaś pojawienie się na działce oskarżonych wynikało wyłącznie z chęci wyjaśnienia zajścia, podczas którego Ł. O. i jego dziewczyna zostali zaatakowani słownie i fizycznie przez wskazanych oskarżonych.

W sytuacji, gdyby Sąd nie podzielił powyższej argumentacji (w odniesieniu do oskarżonego Ł. O.) apelujący zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

- obrazę przepisów prawa materialnego przez błędną wykładnię przepisu art. 159 kk i przyjęcie, iż wypełnia dyspozycję tego przepisu zachowanie uczestnika bójki, który w żadnym momencie jej trwania nie użył drewnianej pałki jako niebezpiecznego narzędzia w rozumieniu art. 159 kk;

- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, który miał wpływ na treść wyroku, polegający na przyjęciu, iż oskarżony Ł. O. w czasie przedmiotowego zajścia używał drewnianej pałki, jako niebezpiecznego narzędzia w rozumieniu art. 159 kk, podczas gdy zebrany w sprawie materiał dowodowy nie potwierdza tej okoliczności, w szczególności żaden z oskarżonych, którzy uczestniczyli w owym zajściu nie wskazał, aby Ł. O. w jakikolwiek sposób użył tejże pałki, tj. zadawał nią uderzenia bądź przy jej pomocy bronił się w czasie zajścia;

- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, który miał wpływ na treść wyroku, polegający na przyjęciu, iż drewniana pałka stanowi „inny przedmiot niebezpieczny” w rozumieniu art. 159 kk, podczas gdy przedmiot ten nie ma w sobie cechy niebezpieczności podobnej do broni palnej lub noża. Dopiero szczególnie niebezpieczny sposób użycia tego przedmiotu może realnie zagrozić życiu innych osób. W zajściu, którego dotyczyła niniejsza sprawa oskarżony Ł. O. nie użył przedmiotowej pałki, stąd przedmiot ten nie może być uznany za niebezpieczny w rozumieniu art. 159 kk.

Podnosząc powyższe zarzuty obrońca oskarżonych Ł. O. i A. K. wniósł o:

1. zmianę wyroku w zaskarżonej części i uniewinnienie oskarżonych od zarzucanych im czynów;
2. alternatywnie o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Ponadto apelujący wniósł o zasądzenie kosztów obrony za obie instancje.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy oskarżonych Ł. O. i A. K. nie jest zasadna i nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Rejonowy materiał dowodowy ujawniony w trakcie rozprawy głównej poddał wnikliwej ocenie. Ponieważ Sąd Rejonowy wskazał na przyczynę, dla której pozytywnie ocenił dowody, na podstawie których dokonał ustaleń faktycznych, jak i wskazał powody, dla których odmówił wiary dowodom przeciwnym, nie dopuścił się błędów w ustaleniach faktycznych. Tym samym Sąd I instancji nie pozostawił w sprawie wątpliwości, które nie zostałyby usunięte, a tym bardziej rozstrzygnięte na niekorzyść każdego z oskarżonych.

Uzasadnienie wyroku Sądu Rejonowego zostało sporządzone stosownie do reguł wynikających z art. 424 kpk. Dało ono Sądowi Okręgowemu podstawę do skontrolowania słuszności rozumowania Sądu I instancji i zgodności tego rozumowania z materiałem dowodowym.

Ocenie zawartej w uzasadnieniu nie można zarzucić, by była sprzeczna ze wskazaniami wiedzy czy doświadczenia życiowego, by zawierała błędy logiczne. Ocenę tę Sąd Okręgowy w pełni podziela.

Sąd Rejonowy objęte treścią zarzutu zdarzenie przeanalizował dokładnie, a ustalenia stanu faktycznego i opis czynów przypisanych w wyroku każdemu z oskarżonych oparł ściśle na tym, co w sposób pewny i nie budzący wątpliwości zostało każdemu z oskarżonych dowiedzione.

Zasadnie Sąd Rejonowy zdarzenie usytuował w kontekście konfliktu i antagonizmów jakie dzielą niektórych mieszkańców miejscowości, skąd pochodzili wszyscy oskarżeni w tej sprawie. Należy przy ocenie ustaleń Sądu I instancji pamiętać, że początkiem zdarzenia jest sytuacja, gdy oskarżony Ł. O. jadąc na motorze z B. S. został zaczepiony przez innych oskarżonych. To zachowanie nakłada się na sytuację, gdy oskarżony Ł. O. z oskarżonym A. K. wracają na miejsce, gdzie znajdują się sprawcy tej zaczepki, z powziętym zamiarem odwetu. Stan agresji zapoczątkowany zaczepianiem i utrudnianiem przejazdu Ł. O. wraz z B. S. nie jest wówczas wygaszony i obie grupy mężczyzn wśród, których są oskarżeni Ł. O. i A. K. przystępują do bezpośredniego starcia. W dynamice zdarzenia oskarżony A. K. zaczyna udział w nim, po tym jak zadane zostały kopnięcia w jego samochód, ale nie po to by zażegnać tylko tę sytuację, ale dla realizacji zamiaru, z którym przyjechał w postaci wzięcia udziału w konfrontacji ze zwaśnioną m. in. z nim grupą mężczyzn. Trafnie dostrzegł to Sąd Rejonowy czyniąc ustalenia faktyczne, które spójne są z całością materiału dowodowego przez co wykluczają przyjęcie, że oskarżony A. K. był jedynie w tym zdarzeniu osobą pokrzywdzoną. Nie ma w sprawie wątpliwości, że w ramach tak zaawansowanych antagonizmów pomiędzy mieszkańcami dwóch wsi, wszystkim oskarżonym od początku chodziło o siłową konfrontację, która z założenia miała polegać na udziale we wspólnej bójkę. Jak słusznie podkreśla to Sąd Rejonowy, oskarżony Ł. O., a także inny oskarżony z przeciwnej grupy, który apelacji nie składał – T. B., mieli ze sobą narzędzia, które miały służyć im do uzyskania przewagi nad pozostałymi uczestnikami bójki.

Ustalone okoliczności sprawy nie pozostawiają wątpliwości, że zdarzenie miało dużą intensywność, a ze sposobu zachowania wszystkich oskarżonych wynikało narażenie na uszczerbek na zdrowiu poprzez to, że wszyscy uczestnicy zdarzenia atakowali się wzajemnie i bronili. W ramach tego zdarzenia trafnie, na podstawie przede wszystkim wyjaśnień oskarżonego R. K. Sąd I instancji przyjął, że oskarżony Ł. O. używał niebezpiecznego przedmiotu w postaci drewnianej pałki. Stosownie do dyspozycji art. 159 kk niebezpieczny przedmiot to taki, który jest podobnie niebezpieczny do użycia broni palnej czy też noża. Przepis ten nie precyzuje sposobu używania narzędzia, w tym sposobu użycia na podobieństwo broni palnej. Ratio legis tego przepisu wynika z oceny, iż jakiegokolwiek użycie noża lub broni palnej czy innego niebezpiecznego narzędzia w czasie bójki jest w oczywisty sposób niebezpieczne, gdyż z wielokrotnia możliwością doznania przez jej uczestników ciężkich obrażeń ciała, a nawet ich śmierci. W tym kontekście takim przedmiotem jest drewniana pałka, której dynamiczne zetknięcie z wrażliwymi częściami ciała człowieka może doprowadzić do najcięższych skutków. Oskarżony Ł. O. taką pałką wymachiwał już w warunkach trwania wymiany uderzeń, a zatem nie była to tylko demonstracja narzędzia, ale sposób posłużenia się nim, który w sytuacji gwałtownego ścierania się kilku osób z wielokrotnia możliwością powstania u nich obrażeń (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 20 kwietnia 1996 r., sygn. II A Ka 114/96, OSA z 1997 r. nr 1, poz. 1). W związku z tym nie można podzielić zarzutu apelacji, że Sąd Rejonowy niewłaściwie zastosował przepis art. 159 kk w odniesieniu do oskarżonego Ł. O..

Przeprowadzając w sposób powyższy postępowanie dowodowe Sąd Rejonowy nie naruszył reguł wynikających z art. 7 kpk.

Na podstawie prawidłowo dokonanych ustaleń faktycznych przez Sąd Rejonowy oraz prawidłowej oceny materiału dowodowego, że kwalifikacja czynów przypisanych oskarżonemu Ł. O. i A. K. w wyroku Sądu Rejonowego jest prawidłowa.

Wymierzając oskarżonemu Ł. O. karę jednego roku pozbawienia wolności, a oskarżonemu A. K. karę sześciu miesięcy pozbawienia wolności Sąd Rejonowy uwzględnił wszystkie przesłanki z art. 53 kk. W pisemnych motywach wyroku swoje stanowisko w tym względzie przekonująco uzasadnił, wskazując na okoliczności przemawiające zarówno na korzyść jak i na niekorzyść każdego z tych oskarżonych. Prawidłowo Sąd Rejonowy ukształtował karę dla każdego z oskarżonych jako karę z warunkowym zawieszeniem jej wykonania. Taka kara daje szansę oskarżonym na zrozumienie niewłaściwości swojego postępowania oraz stanowi właściwą reakcję na wysoką społeczną szkodliwość ich czynów

oraz uwzględnia oddziaływanie kary na otoczeni społeczne oskarżonych, w których ich czyn jest znany. Oddanie oskarżonego Ł. O. na mocy art. 73 § 2 kk pod dozór kuratora w okresie próby prawidłowo wzmocni resocjalizacyjne oddziaływanie kary.

Ze względu na to, że oskarżeni są ludźmi młodymi, którzy nie mają jeszcze stabilnych dochodów finansowych, Sąd Okręgowy zwolnił ich od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze, a wydatkami w tym zakresie obciążył Skarb Państwa.

Z przedstawionych wyżej względów Sąd Okręgowy orzekła jak w wyroku na podstawie art. 437 § 1 kpk, art. 444 kpk, art. 449 kpk i art. 456 kpk.

SSO Dariusz Zrębiec SSO Mariusz Sztorc SSO Grażyna Artymiak